

Информация за изпълнение на етап на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания – 2017 г.
Основна научна област:
Физически науки
№ на договор:
ДН 18/14
Начална и крайна дата на проекта:
12.12.2017г. – 11.10.2019г. – първи етап
Заглавие на проекта:
Композитни и адиабатни методи за контрол в квантовите и оптичните технологии
Базова организация:
Институт по физика на твърдото тяло, Българска академия на науките
Партньорски организации:
Физически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Доц. д-р Емилия Димова
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
60000лв
Интернет страница на проекта (ако има такава):
https://camcqot.wixsite.com/dn18-14bg
Научни публикации по проекта:
1. E. Dimova <i>Individual selective rotation of the linear polarization of single light beam in a bundle</i> Review of Scientific Instruments 90 , 086102 (2019)
2. B. T. Torosov and N. V. Vitanov <i>Robust high-fidelity coherent control of two-state systems by detuning pulses</i> Phys. Rev. A 99 , 013424(8pp) (2019)
3. E. Stoyanova, S. Ivanov, A. Rangelov, and N. V. Vitanov <i>Adiabatic motion of a charged particle in spatially uniform and nonuniform static magnetic fields</i> Physica Scripta 94 , 055501(4pp) (2019)
4. A. Rangelov, S. Droulias, and V. Yannopoulos, <i>A Broadband Optical Isolator Based on Chiral Plasmonic-Metamaterial Design</i> , Progress In Electromagnetics Research M 81 , 67-73, 2019
5. Hristina Hristova, Stefano Ognianski, Andon Rangelov and Emiliya Dimova, <i>A different optical composition for a broadband linear polarization rotator</i> Journal of Physics: Conference Series, 1186 (1), 012018(5pp) (2019)
6. B. T. Torosov and N. V. Vitanov

Arbitrarily accurate twin composite π pulse sequences

Phys. Rev. A **97**, 043408(5pp) (2018)

7. J. Randall, A. M. Lawrence, S. C. Webster, S. Weidt, N. V. Vitanov, and W. K. Hensinger

Generation of high-fidelity quantum control methods for multi-level systems

Phys. Rev. A **98**, 043414(8pp) (2018)

Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Целта на настоящия проект е развиване на нови теоретични композитни и адиабатни методи в областта на квантовите и оптичните технологии и тяхното експериментално реализиране и потвърждение. Тестването на развитите модели е чрез ансамбъл от охладени рубидиеви атоми (температури в областта на микро-Келвин) (квантови технологии) и наличната за тази цел експериментална апаратура (оптични технологии).

Основните задачи по изпълнението на научната част по проекта са групирани в три работни пакета. РП1 е посветен на разработването на *нови техники за контрол на квантовите състояния на свръхстудени рубидиеви атоми* като първата задача е свързана с *Адиабатни техники за стабилен квантов контрол*. РП2 е насочен към разработката на *Експериментална методика за реализиране на техники за контрол на състоянията на свръх-студени рубидиеви атоми*. РП3 обхваща разработки свързани с *Квантово-оптични аналогии* и по специално в изграждането на системи за контрол на поляризацията с характеристики много по-добри от съществуващите оптични прибори. Другите два работни пакета са свързани с разпространение на резултатите (РП4) и управление на проекта (РП5).

Очакваните резултати по Работните пакети са свързани с *Нови ширококолентови и тясноколентови композитни импулси; Устойчиви квантови гейтове за произволно кубитно въртене; Динамично елиминиране на некохерентна среда; Нова техника за кохерентен контрол на квантовите състояния чрез използване на композитни импулси; Тестване на нови схеми за получаване на оптични компоненти базирани на квантово-оптичните технологии*. Планираните изследвания са както теоретични така и експериментални.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹	Бележка²
Базова организация:	
Институт по физика на твърдото тяло, Българска академия на науките	
Ръководител на научния колектив	
доц. д-р Емилия Димова	ИФТТ
Участници:	
доц. д-р Боян Торосов	ИФТТ
доц. д-р Емилия Алипиева	ИЕ
гл. ас. д-р Елена Таскова	ИЕ
гл. ас. д-р Василка Стефлекова	ИФТТ
ас. д-р Христина Христова	ИФТТ, МУ
ас. д-р Елица Кьосева	ПД, МУ
Стефано Огнянски – студент	ИФТТ
Daniel Comparat	УЧ01
Parick Cheinet	УЧ01
Партньорска организация:	
Физически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“	
Участници:	
проф. д-р Николай В. Витанов	СУ
доц. д-р Андон Рангелов	СУ
гл. ас. д-р Светослав Иванов	СУ
ас. д-р Лъчезар Симеонов	СУ, МУ
д-р Генко Генов	УЧ02
докторант Калоян Златанов	СУ, МУ
докторант Елена Стоянова	СУ, МУ

ИФТТ – Институт по физика на твърдото тяло, БАН

СУ – Софийски университет

ИЕ – Институт по електроника, БАН

УЧ01 - Laboratoire Aime Cotton, Orsay, France (D. Comparat; P. Cheinet)

УЧ02 – Технически университет, гр. Дармщат, Германия(Г. Генов)

ПД – пост докторант при ИФТТ, БАН

¹ Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

² Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

През изтеклия период са провеждани изследвания по всеки от Работните пакети.

По **РП1** са разработени нов метод за високопрецизен кохерентен контрол на състоянията на квантови системи с две нива, който се базира на използването на последователност от „детюнингови импулси“. Използвайки площите на тези импулси като контролни параметри, идеята на композитните импулси е обобщена и са постигнати голямо разнообразие от импулсови последователности с широкоспектърни и тясноспектърни профили на възбуждане (Phys. Rev. A 99, 013424 (2019)). Друга задача, като естествено продължение на това изследване, е: теоретично изведени три нови класа широкоспектърни композитни импулси. За композитните фази е получена аналитична формула, която позволява да се генерира композитна поредица с произволна дължина. Следователно, може да се произведе произволна компенсация, което води и до произволна точност на композитния импулс. Освен това, произведените композитни импулси са много по-гъвкави, като позволяват площ на импулса равна на произволно цяло число π (Phys. Rev. A 97, 043408 (2018)). Трета задача свързана с този РП е: използване на еквивалентността между системи с N нива с $SU(2)$ симетрия и системи със спин- $1/2$, за разработване техника за генериране на нови надеждни и висококачествени контролни методи за системи с N нива. Като демонстрация на тази техника, бяха разработени адиабатни и композитни квантови методи за контрол на системи с N състояния, които бяха експериментално реализирани с йони $^{171}\text{Yb}^+$ в йонен капан (Phys. Rev. A 98, 043414 (2018)).

По **РП2** експериментално бе реализирано изграждането на методика за формиране на облак от охладени рубидиеви атоми в състояние ^{87}Rb ($5\ ^2S_{1/2}$; $F=1$). Направен е анализ на атомите в това състояние: температура, брой на атомите. В процеса на характеризиране започна разработването на нов метод за определяне на температурата на атомите в състояние ^{87}Rb ($5\ ^2S_{1/2}$; $F=1$). В процес на разработване е методика и система за реализиране на контрол на състоянията на атомите посредством импулси.

По **РП3** теоретично е разработен и експериментално е тестван нов тип поляризационен ротатор, който е способен да върти равнината на поляризация на линейно поляризирана светлина за всеки зададен ъгъл и то в широчина спектрална лента (J. of Phys.: Conference Series, 1186, 012018 (2019)). Друга реализирана задача е: теоретично изследване на нов ахроматичен оптичен изолатор, базиран на кръгов дихроизъм в метаматериали от усукани вериги от метални наночастици (Progress In Electromagnetics Research M 81, 67-73 (2019)). Разработен е и експериментално е изследван метод за индивидуално селективно въртене на линейната поляризация на един светлинен лъч в сноп от светлина с повече дължини на вълните (Rev. Sci. Instrum. 90, 086102 (2019)). По Дейност 3.3 на РП3 сме изследвали теоретично адиабатното решение за движението на класическа заредена частица в пространствено еднородни и неоднородни статични магнитни полета (Physica Scripta 94, 055501 (2019)).

Голяма част от предвидените в **РП4** дейности са реализирани в съответствие с предвиденото. Разработена е уеб базирана страница на проекта, която се актуализира своевременно. Проведени са участия в научни форуми и социални активности (изложба, работа със студенти). До края на първият етап на проекта предстоят участия в международни форуми, което ще повиши видимостта на работата по проекта.

В съгласие с предварително установеният план за управление на проекта (**РП5**) са провеждани периодични работни срещи с ръководителите на РП с цел синхронизиране на работата и изпълнението на задачите по проекта.